

Haab, at den høitærede Cultusminister, om ikke i nærværende Session, saa dog i det nuværende Folkethings Functionstid, vil kunne forelægge et Lovforslag i denne Retning. Jeg kan ikke andet end troe, at hele den Bevægelse i denne Sag, som navnlig Skolelærerstanden med saa agtværdig Bedholdenhed har reist og lagt for Dagen, dog omsider i sin Tid maa lede til det længstselvfuldt forønskede Maal. Jeg troer, at det er godt, at Skolesagen ikke endnu er kommen for her i Thinget, thi det er altid godt, at man lader den første Hede og Lidenskab sætte sig; denne Lidenskabelighed har nu for en Deel sat sig, og Tiden er saaledes beleilig. Men, da vi dog maae være enige i at nære det Haab, Ønske og den sikkre Forventning, at Skolesagen kommer for, saa anseer jeg det for meget utilraadeligt og uheldigt, at man nu træffer Bestemmelser stigtende til enkelte Forandringer i Skolelovgivningen, og jeg troer overhovedet, at den Forandring, som her er foreslaaet, vil have overmaade lidet praktisk Betydning endnu i de første Aar. De allerfleste Forældre blandt Almuen lade dog deres Børn confirmere i 14 Aars Aldren, og det kan derfor ikke genere dem at lade Børnene vedblive at gaae i Skole, indtil de udskrives til Confirmation. Jeg maa af de anførte Grunde tillade mig at foreslaae, at Thinget ikke for Tiden gaaer ind paa denne Sags Fremme.

Saks: Hvad de sidste ærede Talere have anført, skal jeg tillade mig kortelig at gennemgaae. Den første Taler gik ud fra et Forhold mellem Staten og Kirken, som jeg ikke kan anerkjende. Naar han saaledes sagde, at Staten skulde bevare Indvaanerne i Kirkens Skjød, da troer jeg, at en saadan Bevaring ved Evang er affaaret ved den Religionsfrihed, som er givet ved vor Grundlov, ligesom jeg heller ikke troer, at Staten skal være Mistrois og sige til alle Folk: nu skulle I være salige paa min Maaner, enten I saa ville eller ikke; Staten har ogsaa, Gud ske Lov! opgivet en saadan Fremfærd i vort Fædreland. Kirken skal vel, naar der er Liv og Kraft i den, fange Saamange som muligt, men kun ved Overbeviisningens Kraft og ikke ved andre Midler, ikke ved at anvende Dit eller Dat. Hvis Kirken har Kraft i sig, saa søger den at

fange om muligt Alle, men, har den ingen Kraft, saa virker den med den Ikkraft eller Svækkelse, som den har.

Jeg skal dernæst henvende mig til hvad den sidste ærede Taler anførte mod det af mig foreslaaede. Naar han har udtalt, at dette Lovforslag nærmest vedrørte Skolevæsenet, uden at angaae Confirmationen, da er det ganske vist, at det nærmest vedrører Skolevæsenet og Rigeberettigelsen mellem de forskjellige Samfundsklasser; thi, hvad der er Lov og Ret for en Adelsmand og for en Grosserer i Kjøbenhavn, det maa ogsaa være Lov og Ret selv for en Bonde. Naar en Adelsmand, Grosserer eller Herremand paa Landet har Lov til at sige: Jeg vil ikke have mit Barn confirmeret før dets 16de eller 18de Aar, eller kan give sit Barn Lov til at vælge, naar det vil confirmeres og af hvem, saa skal sandelig en Borger og en Bonde have samme Ret; men det have de ikke; deres Børn skulle gaae i Skole to Gange maanedlig og fremstille sig til offentlig Examen, og derved vanskeliggjøres det for fattige Forældres Børn at kunne tage ud at tjene. Jeg kan fremdeles aldeles ikke indsee, at denne, efter min Overbeviisning, gavnlige Bestemmelse kan komme til at staae i Strid med den vorbende Skolelov, som vi dog maae haabe bliver saa fristudet som muligt, bliver saa frit, saavel for Skolelærerne, hvad angaaer deres Underviisnings-Methode, som for Forældrene, at der deraf kan fremstaae en Dymuntringsskole, ikke en Evangesskole, men en saadan Skole, hvorhen Forældre med Lyst kunne sende deres Børn.

Ballentin: Det er vistnok Tilfældet, at det vilde være meget faa for Tiden, for hvilke og paa hvilke det foreliggende Lovforslag kunde faae Anvendelse, men Enhver, der virkelig ønsker, at Confirmanderne ved Forberedelsen skulle veiledes til en levende og frugtbringende Tilægnelse af Religionens Sandheder, — og derom er saavel den, der meddeler Underviisningen, som de, der betroe de unge til de Underviisendes Veiledning, aldeles enige — maa vistnok ogsaa finde det hensigtsmæssigt, at denne Forberedelse, navnlig paa Landet, bliver henlagt til en modnere Alder end den, som i den bestaaende Lovgivning er fastsat som den